

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

Međunarodni
krivični sud za
bivšu Jugoslaviju

Press Release . Communiqué de presse . Saopštenje za javnost

(Isključivo za medije. Nije službeni dokument.)

TRIAL CHAMBERS

CHAMBRES DE 1ere INSTANCE

PRETRESNA VIJEĆA

Hag, 17. januara 2001.

JL/P.I.S./571-t

PRESUDA O KAZNI PRETRESNOG VIJEĆA III U PREDMETU TODOROVIĆ

U nastavku ćete naći kompletan tekst sažetka presude o kazni Pretresnog vijeća III, koji je pročitao predsjedavajući sudija Patrick Lipton Robinson prilikom izricanja presude

Ovaj pretres je sazvan da bi Pretresno vijeće donijelo presudu o kazni u predmetu *Tužilac protiv Stevana Todorovića*.

Na početku ću iznijeti kratku hronologiju ovog predmeta, a zatim ćemo se pozabaviti pitanjima o kojima se govori u samoj presudi.

Protiv optuženog Stevana Todorovića podignuta je zajednička optužnica u kojoj su on i još petorica optuženi za zločine koji su, tvrdi se, počinjeni u opštini Bosanski Šamac u Bosni i Hercegovini od aprila 1992. do decembra 1993. Stevan Todorović je optužen, kao načelnik policije u Bosanskom Šamcu, u deset tačaka optužnice za zločine protiv čovječnosti - uključujući progon, deportaciju, ubistvo i nehumana djela - u devet tačaka optužnice za teške povrede Ženevskih konvencija, i u osam tačaka za kršenje zakona i običaja ratovanja.

U novembru 2000., otprilike dvije godine nakon prvog pojavljivanja optuženog pred sudom, podnesen je zajednički podnesak u kojem je Pretresno vijeće obaviješteno o sporazumu između optuženog i Tužilaštva, u skladu s kojim će se Stevan Todorović izjasniti da je kriv po tački 1 druge izmijenjene optužnice, a Tužilaštvo će povući sve ostale tačke optužnice protiv njega.

Dana 13. decembra 2000., pred sudijom Robinsonom, Stevan Todorović se izjasnio da je kriv po tački 1 optužnice. Njegovo izjašnjenje o krivici je nakon toga potvrđeno pred Pretresnim vijećem u punom sastavu. Uvjjerivši se da su ispunjeni uslovi iz pravila 62 bis u vezi s njegovim potvrđnim izjašnjenjem o krivici, Pretresno vijeće je Stevana Todorovića proglasilo krivim. Tada je postupak protiv Todorovića formalno odvojen od postupka protiv ostalih optuženih.

Na pretresu pred izricanje kazne održanom 4. maja 2001., Pretresno vijeće je prihvatilo određene izjave svjedoka koje je uvela odbrana, kao i dva izvještaja vještaka o zdravstvenom i psihičkom stanju Stevana Todorovića. Odbrani je dozvoljeno da pozove još dva svjedoka, kao i jednog od vještaka ljekara, dr. Lečić-Toševski. Prije završne riječi odbrane, Stevan Todorović se i sam obratio Vijeću.

U skladu sa praksom Međunarodnog suda, a za potrebe ovog pretresa, ukratko ću iznijeti nalaze Pretresnog vijeća u ovom predmetu. Naglašavam da je ovo samo sažetak, i da nije deo presude. Jedini mjerodavni prikaz zaključaka Pretresnog vijeća i obrazloženja tih zaključaka može se naći samo u pismenoj presudi, čiji će primjerci biti podijeljeni stranama po završetku ovog pretresa.

Ovu presudu o kazni Pretresno vijeće zasniva na prihvatanju potvrđenog izjašnjenja Stevana Todorovića o krivici, i nakon toga donesene presude kojom je optuženi osuđen po tački 1 optužnice za progon kao zločin protiv čovječnosti iz člana 5 Statuta Međunarodnog suda.

Na samom početku, u presudi se razmatra težina zločina za koji je osuđen Stevan Todorović. Kao što je to formulisalo Žalbeno vijeće u predmetu *Čelebići*, "u izricanju kazne prvenstveno treba uzeti u obzir težinu djela". To podrazumijeva ocjenu krivičnog ponašanja koje predstavlja osnovu za osuđujuću

Adresa na Internetu: <http://www.un.org/icty>

Public Information Services/Press Unit/Služba za informiranje javnosti

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31 70 512 5356; 512 5343 Fax: +31 70 512 5355

presudu, i moguće otežavajuće okolnosti. U presudi se u sažetom obliku iznose pojedini krivični ponašanja na kojima se zasniva osuđujuća presuda Stevanu Todoroviću za zločin progona - uključujući njegovo učestvovanje u prelaćivanju i ubistvu Ante Brandića, prelaćivanju još nekoliko pojedinaca među kojima su bili sveštenik Jozo Puškarić, Silvestar Antunović, Hasan Bičić, Kemal Bobić, Hasan Čeribasić, Abdulah Drljačić, Zlatko Dubrić, Roko Jelavić i Hasan Subašić, te seksualnom zlostavljanju šestorice muškaraca u policijskoj stanici u Bosanskom Šamcu. Stevan Todorović je takode priznao svoje učesće u protivpravnom zatočenju, okrutnom i nehumanom postupanju i deportaciji i prisilnom premještanju bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugih civila ne-Srba iz opštine Bosanski Šamac.

Kao komponentu ukupne težine djela, Vijeće je kao otežavajuće okolnosti uzelo u obzir nadređeni položaj koji je optuženi imao kao načelnik policije u Bosanskom Šamcu, i okrutan način na koji je izvršio nekoliko krivičnih radnji zbog kojih je osuđen. U tom svjetlu, Pretresno vijeće zaključuje da je Stevan Todorović počinio posebno težak zločin.

Zatim je Vijeće ispitalo da li postoje olakšavajuće okolnosti i zaključilo da postoje četiri faktora koja se u ovom slučaju mogu uzeti u obzir za ublažavanje kazne: naime, priznavanje krivice optuženog, njegova značajna saradnja s Tužilaštvom, kajanje zbog zločina koje je počinio i pitanje njegove navodno smanjene računljivosti.

Vijeće napominje da je Todorović tek treći optuženi pred Međunarodnim sudom koji je osuđen na osnovu potvrdnog izjašnjavanja o krivici. Vijeće je svjesno prednosti za Međunarodni sud u smislu vremena i sredstava kada se optuženi potvrdno izjasni o krivici, a posebno kada do tog izjašnjavanja dođe na početku postupka ili barem prije početka samog suđenja. Vijeće smatra da bi potvrdno izjašnjavanje o krivici, u principu, trebalo dovesti do smanjenja kazne koju bi optuženi inače dobio. Vijeće napominje da suđenje Stevanu Todoroviću još nije započelo kad je on odlučio da se potvrdno izjasni o krivici. Vijeće uvažava značajan doprinos Todorovićevog potvrdnog izjašnjavanja o krivici za efikasnost rada Međunarodnog suda i za nastojanje Suda da se utvrdi istina, te to uzima u obzir kod ublažavanja kazne.

Pretresno vijeće, takode, uzima u obzir Sporazum o izjašnjavanju o krivici, na osnovu kojeg Stevan Todorović pristaje da saraduje s Tužilaštvom davanjem "istinitih i potpunih informacija" i svjedočenjem u predmetu protiv bivših suoptuženih i, ako to zatraži Tužilaštvo, u bilo kom drugom postupku. Vijeće je uzelo u obzir navode Tužilaštva u pogledu kvantiteta i kvaliteta informacija koje je Stevan Todorović do sada dao. Zaključuje da je dosadašnja saradnja Stevana Todorovića s Tužilaštvom bila značajna i da bi trebalo takvu saradnju uzeti u obzir kao olakšavajuća okolnost u ovom predmetu.

Utvrđeno je da se Pretresno vijeće, da bi kajanje prihvatilo kao olakšavajuću okolnost kod odmjeravanja kazne, mora uvjeriti da je izraženo kajanje iskreno. U tom smislu, Vijeće podsjeća na izjavu Stevana Todorovića tokom pretresa pred izricanje kazne, u kojoj je izrazio kajanje za svoje zločine te spremnost i želju da doprinese procesu pomirenja u Bosni i Hercegovini. Vijeće njegovo kajanje smatra olakšavajućom okolnošću pri odmjeravanju kazne.

U odnosu na pitanje da li navodna smanjena računljivost optuženog može uticati na ublažavanje kazne, Vijeće smatra da nijedan od dva izvještaja vještaka o zdravstvenom i psihičkom stanju Stevana Todorovića ne ukazuje na to da je njegovo stanje u vrijeme počinjenja zločina bilo takvo da bi bilo razlog za ublažavanje kazne.

Vijeće nadalje, obavezano Statutom i Pravilnikom da tako postupi, razmatra opštu praksu u pogledu zatvorskih kazni na sudovima bivše Jugoslavije. Utvrđeno je da za zločin za koji je Todorović osuđen Krivični zakon SFRJ predviđa kaznu od 5 do 20 godina zatvora. Vijeće smatra da, iako mora uzeti u obzir praksu sudova u bivšoj Jugoslaviji, pri odmjeravanju kazne nema obavezu da poštuje tu praksu.

U završnom dijelu presude, Vijeće razmatra relativnu težinu koju kod određivanja kazne treba pripisati svakom od gorepomenutih faktora. Na samom početku kaže se da je odbrana napominjala da ovaj predmet treba upoređivati sa predmetom *Erdemović*, u kojem je optuženi osuđen na zatvorsku kaznu od pet godina za ubistvo kao kršenje zakona i običaja ratovanja. Vijeće, međutim, smatra da se taj predmet izrazito razlikuje, pošto je Pretresno vijeće u predmetu *Erdemović* uvažilo prisilu kao olakšavajuću okolnost, a tog elementa u ovom predmetu nema. Iz tog razloga Vijeće smatra da predmet

Erdemović ne može poslužiti kao mjerilo za odmjeravanje kazne Todoroviću. Vijeće ponovo ističe veoma tešku prirodu zločina koji je počinio Stevan Todorović. Posebno podsjeća da je zločin progona jedini zločin protiv čovječnosti kod kojeg se traži postojanje diskriminatorne namjere počinitelja. Zaključuje da je težina krivičnog ponašanja Stevana Todorovića otežana njegovim nadređenim položajem i načinom na koji su zločini počinjeni. Štoviše, Vijeće smatra da, iako su olakšavajuće okolnosti u velikoj mjeri uvažene u odmjeravanju kazne u ovom predmetu, to ni u kom slučaju ne umanjuje težinu zločina Stevana Todorovića. Vijeće je olakšavajućim okolnostima u ovom predmetu prvenstveno smatralo potvrdno izjašnjavanje o krivici Stevana Todorovića i njegovu značajnu saradnju s Tužilaštvom. Vijeće konstatuje da bi u odsustvu tih okolnosti optuženi dobio mnogo dužu kaznu.

Sada ću pročitati ključni paragraf Presude o kazni ovog Vijeća. On glasi:

Iz gorenavedenih razloga, razmotrivši argumente obe strane, dokaze iznesene na pretresu pred izricanje kazne, Statut i Pravilnik Međunarodnog suda, **PRETRESNO VIJEĆE IZRIČE KAZNU** Stevanu Todoroviću u trajanju od 10 godina zatvora i **UTVRDUJE** da mu se u kaznu koju izriče Pretresno vijeće uračunavaju dvije godine, deset mjeseci i tri dana, računajući od dana donošenja ove Presude o kazni, uz dodavanje vremena koje provede u zatvoru čekajući na odluku po žalbi. U skladu sa pravilom 103(C), Stevan Todorović će ostati u zatvoru Međunarodnog suda sve dok se ne pripremi njegov transfer u državu u kojoj će služiti kaznu.
